

2020 Rhif (Cy.)

ADDYSG, CYMRU

Deddf Anghenion Dysgu
Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg
(Cymru) 2018

Rheoliadau pobl ifanc, a rhieni
plant, nad oes ganddynt alluedd
2020

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn ychwanegu at y fframwaith gweithdrefnol yn Neddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 ("Deddf 2018"). Mae'r rheoliadau yn ymdrin â phobl ifanc, a rhieni plant, nad oes ganddynt alluedd meddyliol i wneud y penderfyniadau neu i gymryd y camau gweithredu sy'n ofynnol. At ddibenion Deddf 2018 nid oes gan berson alluedd pan nad oes ganddo alluedd o fewn ystyr Deddf Galluedd Meddyliol 2005, hynny yw, pan nad oes ganddo alluedd meddyliol, nid galluedd cyfreithiol. Mae'r rheoliadau yn darparu, pan na fo gan riant i blentyn alluedd, fod pob cyfeiriad at rhiant y plentyn i'w ddarllen fel pe bai'n gyfeiriad at gynrychiolydd i'r rhiant. Mae'r rheoliadau hefyd yn darparu, pan na fo gan berson ifanc alluedd, fod y cyfeiriadau at y person ifanc i'w darllen fel pe baent yn gyfeiriadau at gynrychiolydd y person ifanc, neu at riant y person ifanc.

Mae'r rheoliadau yn ei gwneud yn glir bod y darpariaethau sy'n ymwneud â galluedd meddyliol yn cael effaith er gwaethaf adran 27(1)(g) o Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005.

2020 Rhif (Cy.)

ADDYSG, CYMRU

**Deddf Anghenion Dysgu
Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg
(Cymru) 2018**

**Rheoliadau pobl ifanc, a rhieni
plant, nad oes ganddynt alluedd
2020**

Gwnaed ***

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* ***

Yn dod i rym ***

Mae Gweinidogion Cymru drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adran 83 o Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018(1) yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi a chychwyn

1. Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau pobl ifanc, a rhieni plant, nad oes ganddynt alluedd 2020 a deuant i rym ar [].

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn—

mae i “adeg berthnasol” (“*relevant time*”) yr un ystyr ag yn adran 83(3) o Ddeddf 2018;

ystyr “cynrychiolydd” (“*representative*”) yw—

(a) dirprwy a benodir gan y Llys Gwarchod o dan adran 16(2)(b) o Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005 i wneud penderfyniadau ar ran y rhiant

(1) 2018 dccc.

neu'r person ifanc mewn perthynas â materion o fewn Rhan 2 o Ddeddf 2018;

- (b) rhoddai atwrneiaeth arhosol (o fewn yr ystyr a roddir i “lasting power of attorney” yn adran 9 o Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005) a benodir gan riant i blentyn neu gan berson ifanc i wneud penderfyniadau ar ei ran mewn perthynas â materion o fewn Rhan 2 o Ddeddf 2018;
- (c) atwrnai y mae atwrneiaeth barhaus (o fewn yr ystyr a roddir i “enduring power of attorney” yn Atodlen 4 i Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005) sydd wedi ei chreu gan y rhiant neu'r person ifanc wedi ei breinio ynddo, pan fo'r atwrneiaeth wedi ei chofrestru yn unol â pharagraffau 4 a 13 o'r Atodlen honno neu pan fo cais i gofrestru'r atwrneiaeth wedi ei wneud;
- (d) rhiant y person ifanc, pan na fo gan y person ifanc gynrychiolydd a restrir yn (a), (b) neu (c) uchod.

ystyr “Deddf 2018” (“*the 2018 Act*”) yw Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018;

ystyr “person ifanc” (“*young person*”) yw person sy'n hŷn na'r oedran ysgol gorfodol, ond sy'n iau na 25 oed;

ystyr “plentyn” (“*child*”) yw person nad yw'n hŷn na'r oedran ysgol gorfodol.

Pan nad oes gan riant i blentyn alluedd

3.—(1) Pan nad oes gan riant i blentyn alluedd ar yr adeg berthnasol, mae cyfeiriadau yn narpariaethau Deddf 2018 a restrir isod at riant i blentyn i'w darllen fel pe baent yn gyfeiriadau at gynrychiolydd i'r rhiant hwnnw:—

- (a) adran 11(4);
- (b) adran 13(3);
- (c) adran 18(3);
- (d) adran 20(3)(a) a (3)(b);
- (e) adran 22(1)(b) a (2)(b);
- (f) adran 23(8), (10) ac (11);
- (g) adran 24(7), (9) a (10);
- (h) adran 26(1)(b);
- (i) adran 27(1)(b) a (4);
- (j) adran 28(2)(b), (4), (5) a (7);
- (k) adran 31(7)(b), (8) a (9);
- (l) adran 32(1)(a), (1)(b) a (3);
- (m) adran 64(3) a (4).

(2) Pan nad oes gan riant i blentyn alluedd ar yr adeg berthnasol, mae cyfeiriadau at rieni plant, a rhieni disgyblion yn adrannau 9(3)(b) a 9(4)(a) o Ddeddf 2018 yn y drefn honno i'w darllen fel pe baent yn cynnwys y rhieni a chynrychiolydd i'r rhieni.

Pan nad oes gan riant i blentyn sy'n berson sy'n cael ei gadw'n gaeth alluedd

4. Pan nad oes gan riant i berson sy'n cael ei gadw'n gaeth sy'n blentyn alluedd ar yr adeg berthnasol, mae cyfeiriadau yn adrannau 40(4), (5)(b) ac adran 42(6) o Ddeddf 2018 at riant person sy'n cael ei gadw'n gaeth sy'n blentyn i'w darllen fel pe baent yn gyfeiriadau at gynrychiolydd i'r riant hwnnw.

Pan nad oes gan berson ifanc alluedd

5.—(1) Pan nad oes gan berson ifanc alluedd ar yr adeg berthnasol, mae cyfeiriadau at berson ifanc yn narpariaethau Deddf 2018 a restrir isod i'w darllen fel pe baent yn gyfeiriadau at gynrychiolydd y person ifanc—

- (a) adran 11(3)(c) yn yr ail le y mae'n digwydd;
- (b) adran 11(4) yn yr ail le y mae'n digwydd;
- (c) adran 12(2)(b) yn yr ail le y mae'n digwydd;
- (d) adran 13(2)(d) yn yr ail le y mae'n digwydd;
- (e) adran 13(3) yn yr ail le y mae'n digwydd;
- (f) adran 14(3) yn yr ail le y mae'n digwydd;
- (g) adran 20(3)(a) a (b);
- (h) adran 22(1)(a) a (2)(a);
- (i) adran 23(8) yn yr ail le y mae'n digwydd;
- (j) adran 23(10) ac (11)(a);
- (k) adran 26(1)(b) yn y lle cyntaf y mae'n digwydd;
- (l) adran 27(1)(b) yn y lle cyntaf y mae'n digwydd;
- (m) adran 27(4);
- (n) adran 28(2)(a), (4), (5), (7);
- (o) adran 31(7)(a), (8), (9);
- (p) adran 32(1)(a);
- (q) adran 32(1)(b) yn y lle cyntaf y mae'n digwydd;
- (r) adran 32(3).

(2) Pan nad oes gan berson ifanc alluedd ar yr adeg berthnasol, mae'r cyfeiriadau at bobl ifanc yn adran 9(3)(a) ac at fyfyrwyr yn adran 9(5) o Ddeddf 2018 yn y drefn honno i'w darllen fel pe baent yn cynnwys y person ifanc a chynrychiolydd y person ifanc.

Pan nad oes gan berson sy'n cael ei gadw'n gaeth sy'n berson ifanc alluedd

6. Pan nad oes gan berson sy'n cael ei gadw'n gaeth sy'n berson ifanc alluedd ar yr adeg berthnasol, mae cyfeiriadau yn adrannau 40(4) a (5), adran 41(2)(a) ac adran 42(4) a (6) at berson sy'n cael ei gadw'n gaeth ac at berson sy'n cael ei gadw'n gaeth sy'n berson ifanc yn y drefn honno i'w darllen fel pe baent yn gyfeiriadau at gynrychiolydd i'r person ifanc hwnnw sy'n cael ei gadw'n gaeth.

Trefniadau ar gyfer osgoi a datrys anghytundebau o dan adran 68 o Ddeddf 2018

7. Pan nad oes gan riant i blentyn neu gan berson ifanc alluedd ar yr adeg berthnasol, rhaid i drefniadau a wneir gan awdurdod lleol o dan adran 68 o Ddeddf 2018 ddarparu i gynrychiolydd gymryd rhan yn y trefniadau ar ran rhiant y plentyn hwnnw neu'r person ifanc hwnnw.

Gwasanaethau eirioli annibynnol o dan adran 69 o Ddeddf 2018

8. Pan nad oes gan berson ifanc y mae awdurdod lleol yn gyfrifol amdano alluedd ar yr adeg berthnasol, rhaid i'r awdurdod lleol hwnnw atgyfeirio cynrychiolydd y person ifanc hwnnw i wasanaeth eirioli annibynnol os yw'r cynrychiolydd yn gofyn am wasanaeth eirioli annibynnol.

Cynrychiolaeth mewn apelau

9. Pan nad oes gan riant i blentyn alluedd ar yr adeg berthnasol, neu pan nad oes gan berson ifanc alluedd ar yr adeg berthnasol, caiff ei gynrychiolydd apelio i Dribiwnlys Addysg Cymru ar ei ran ac mae adrannau 70 a 72 o Ddeddf 2018 i'w dehongli yn unol â hynny.

Deddf Galluedd Meddyliol 2005

10. Mae rheoliadau 3, 4, 5 a 7 yn cael effaith er gwaethaf adran 27(1)(g) o Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005(1).

Enw

Teitl y Gweinidog, un o Weinidogion Cymru
Dyddiad

(1) 2005 p. 9. Nid yw adran 27(1)(g) yn caniatáu i benderfyniadau ar gyflawni cyfrifoldebau rhiant mewn materion nad ydynt yn ymwneud ag eiddo plentyn gael eu gwneud ar ran person.